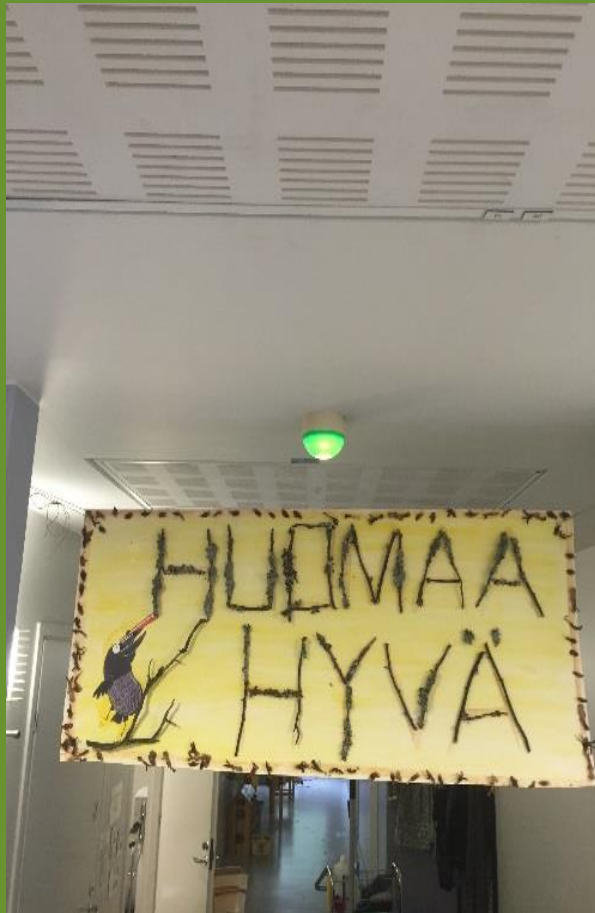

POSITIIVINEN PEDAGOGIIKKA ARJESSA
VAHVUUSPERUSTEINEN VARHAISKASVATUS
HUOMAA HYVÄ!
Nappaa ne hyvänteossa
17.5.2018
JOHTAJUUSFOORUMI

**Voiko hyvinvointia
opettaa?**

”Me kaikki olemme toisiamme varten ja samassa veneessä”

- Joka toinen suomalainen kohtaa elämänsä aikana mielensä terveyteen liittyvän häiriön
- Keskivaikea tai vaikea masennus on diagnosoitu n 13 % kaikista maamme 8.-9.-luokkalaisista – viimeisten lukujen mukaan suunta on vielä huolestuttavampi (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015).
- VARHAISKASVATUKSEN ROOLI TODELLA TÄRKEÄ – VARHAINEN PUUTTUMINEN
- Ihmisen mieli on taipuvainen tarttumaan kielteisiin seikkoihin – mitä mietit illalla kun käyt nukkumaan – mihin kiinnität huomiosi – mistä kerrot kaverillekin? Hyvän lähettiläät !!
- ”Kaikissa on jotain korjattavaa” – on pelottava lähtökohta. **Ehjiä asioita on korostettava yhtä paljon kuin puutteita on paikattava.**

VAHVUUSPERUSTAINEN VARHAISKASVATUS

Hyvä luonne kasvaa hyvällä ja hyvä luonne ennakoi hyvinvointia

Paha pitää huolen itsestään, hyvää pitää helliä

Lapsuuden hyvinvointia kehystävät muun muassa rajat ja rakkaus, turvallisuus ja hyväksyntä. Se, mitä kasvatukseen näihin käsitteisiin sisältyy vaihtelee.

Hyvinvointia voidaan opettaa ja oppia pitkälti epäedullisista oloista huolimattakin.

Hyvinvoinnin opettaminen ei kuitenkaan ole toistaiseksi kuulunut varhaiskasvatus- tai opetussuunnitelmiin, vaan sen on kenties otaksuttu seuraavan yleisempien kasvatustavoitteiden, oppimisvalmiuksien ja akateemisten taitojen saavuttamista – kuin itsestään.

Herkkyys negatiivisuudelle syö kuitenkin mielen kuntoa. Hyvää on noudettava tietoisesti esiin ja sen siementämistä on opetettava.

Mitä tulee työpaikalle kun sinä tulet?

Sinä riität jos ymmärrät olla ihminen ihmiselle. Olet vaikuttava jos pystyt olemaan läsnä aidosti ja inhimillisesti. Kykenetkö karistamaan kyynisyyttä? Näetkö lapsen tarpeen tulla nähdyksi ja kuulluksi? Sukella syvemmälle. Pysy ihmisen omalla tontilla. Ripottele toivoa joka ikiseen tapaamiseen. **Sinusta tihkuu ja tarttuu tunne, järki ja toimintatapa.**

Vasu : sensitiivisyys, empaattisuus, lämpö, lempeys, myötätunto, vahvuudet

Positiivinen pedagogiikka Joensuun Seudullisessa
Varhaiskasvatussuunnitelmassa sekä Joensuun kaupungin strategiassa
Hyvinvoinnin toimialan toimeenpano-ohjelmassa

ILMAPIIRI VUOROVAIKUTUS ILO!

Lasten sosiaalisten taitojen ja tunnetaitojen vahvistaminen on varhaiskasvatuksen keskeinen tehtävä. Jatkuvasti toimintaansa arvioiva ja kehittävä yhteisö haastaa itseään sekä tunnistaa ja hyödyntää vahvuuksiaan. (Vasu2016)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa suoraan kehoitetaan näyttämään esimerkkiä positiivisen toimintakulttuurin luomiseksi. (VaSu2016)

Myötätuntoinen ilmapiiri tukee myös kognitiivisten valmiuksien kehitystä, sillä myötätunto luo turvallisuutta.

TYÖHYVINVOINTI - ILMAPIIRI

Olemme syntymästämme saakka arvioinnin kohteena ja arviointia tarvitaan. Mihin arviointi kohdistuu, mitä saadulla tiedolla tehdään ja miten se arvioinnin kohteena olevaan henkilöön vaikuttaa, on keskusteltava aihe. Arviointi on vallankäyttöä.

Suomessa kasvava joukko opettajia, terveys- ja sosiaalialan työntekijöitä, valmentajia, kouluttajia ja liike-elämän edustajia on ottanut positiivisen psykologian lähestymistavakseen. Oleellisesti tämä tarkoittaa keskittymistä siihen, mikä on ehjää ja kunnossa ja **minkä varaan kannattaa rakentaa.**

Korjaamisen traditio silti elää kasvatuksessa ja opettamisessa vankasti.

Ongelmakeskeinen lähestyminen ja puutteiden korjaaminen eivät ole kyenneet lisäämään inhimillistä kukoistusta.

Häiriöistä vapautumista – pakkasasteilta nollatilaan VAI

lämpöön, plussan puolelle – parhaaseen inhimilliseen mielen kuntoon?

Meistä kukaan ei halua tulla määritellyksi heikkouksiensa kautta.

Lapsen itsetunnon kehittymiselle tämä on täysin ratkaisevaa.

Kun vanhemmilta kysytään, mitä he lapsilleen eniten toivovat, saadaan vastaukseksi onnellisuus. Tämä vastaus toistuu kaikkialla maailmassa!

MYÖTÄTUNTOA

Myötätunto korostuu global competence- taidoissa (OECD 2016)
Niitä taitoja aletaan mitata myös PISA vertailuissa vuonna 2018.

Kykyä tulla toimeen muiden kanssa, ymmärtää ja kunnioittaa erilaisuutta,
ja kohdella kaikkia tasa-arvoisesti.

Varhaiskasvatuksen ammattilaisten myötätuntotaidot ja niiden harjoittaminen
päiväkodeissa on keskiössä.

”Ihminen ei todellakaan aina saa, sitä mitä ansaitsee” Maaret Kallio (2016)
Epäoikeudenmukaisuus ja epätasaisesti jakautuva onni ovat tosiasioita,
joiden selittäminen on myötätunto opetuksen pohjana.

Tukioppilastoiminta, kiusaamista ehkäisevä toiminta, tukioppilastoiminta,
hyväntekeväisyys, kummioppilastoiminta jne.

HYVINVOINNIN ELEMENTIT Perma-teoria

Mitä hyvään elämään tarvitaan? HAVAINNOINTIA JA DOKUMENTOINTIA OHJAAVAT KYSYMYKSET

POSITIIVISET TUNTEET (Positive emotions) Milloin lapsi on iloinen? Milloin on turvallinen ja hyvä olo? Mitä lapsi toivoo? Mitä tarvitsee?

SITOUTUMINEN (Engagement) Milloin lapsi innostuu? Sitoutuu? Millainen toiminta imee lapsen mukaansa? Miten lapsi kohtaa vaikeudet?

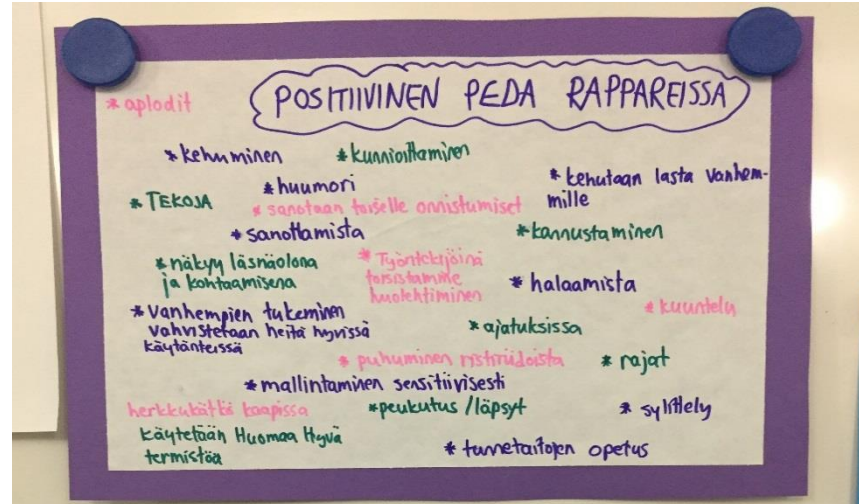
IHMISSUHTEET (Relationships) Onko lapsella kavereita? Milloin vuorovaikutus sujuu hyvin? Millaista kommunikaatiota ryhmässä on? Miten erilaisuuteen suhtaudutaan? Miten lapset ilmaisevat ajatuksiaan?

MERKITYKSELLISYYS (Meaning) Missä tilanteissa lapsi kokee itsensä merkitykselliseksi? Miten ryhmässä annetaan kiitosta ja juhlitaan yhteistyötä?

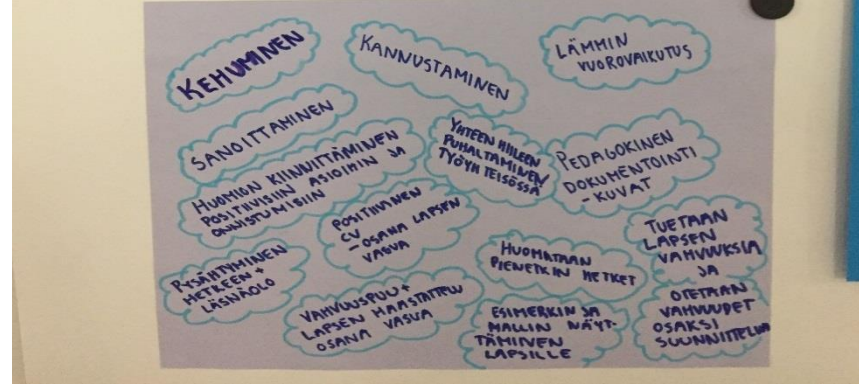
SAAVUTUKSET (Accomplishment) Mitä lapsi oppii? Missä asioissa hän onnistuu? Mitä oivalluksia syntyy? Miten osaaminen rakentuu?

(Rintakorpi, K. & Vihmari-Henttonen, E. 2017. Tää on meidän maailma! Pedagoginen dokumentointi varhaiskasvatuksessa. Lastenkeskus. S. 132.)

MITÄ POSITIIVINEN PEDAGOGIIKKA TARKOITTAÄ MEIDÄN TIIMISSÄ?

POSITIIVINEN PEDAGOGIIKKA NIKKAREISSA

VAHVUUKSIEN TUNNISTAMINEN

Mitä vahvuudet ovat?

HUOMAA HYVÄ!!!!

ELOKUU: SINNIKKYYS, MYÖTÄTUNTO, ITSESÄÄTELY
(KULKEVAT KOKO VUODEN MUKANA!)

SYYSKUU: RYHMÄTYÖTAIDOT, OPPIMISEN ILO, UTELIAISUUS

LOKAKUU: HARKITSEVAISUUS, ARVIOINTIKYKY,
NÄKÖKULMANOTTOKYKY

MARRASKUU: SISUKKUUS, JOHTAJUUS

JOULUKUU: RAKKAUS, TOIVEIKKUUS, KIITOLLISUUS

TAMMIKUU: HUUMORINTAJU, INNOSTUS, SOSIAALINEN
ÄLYKKYYS

HELMIKUU: YSTÄVÄLLISYYS, REILUUS, REHELLISYYS

MAALISKUU: ROHKEUS, LUOVUUS, KAUNEUDEN JA
ERINOMAISUUDEN ARVOSTUS

HUHTIKUU: HENGELLISYYS, VAATIMATTOMUUS,
ANTEKSIANTAVUUS

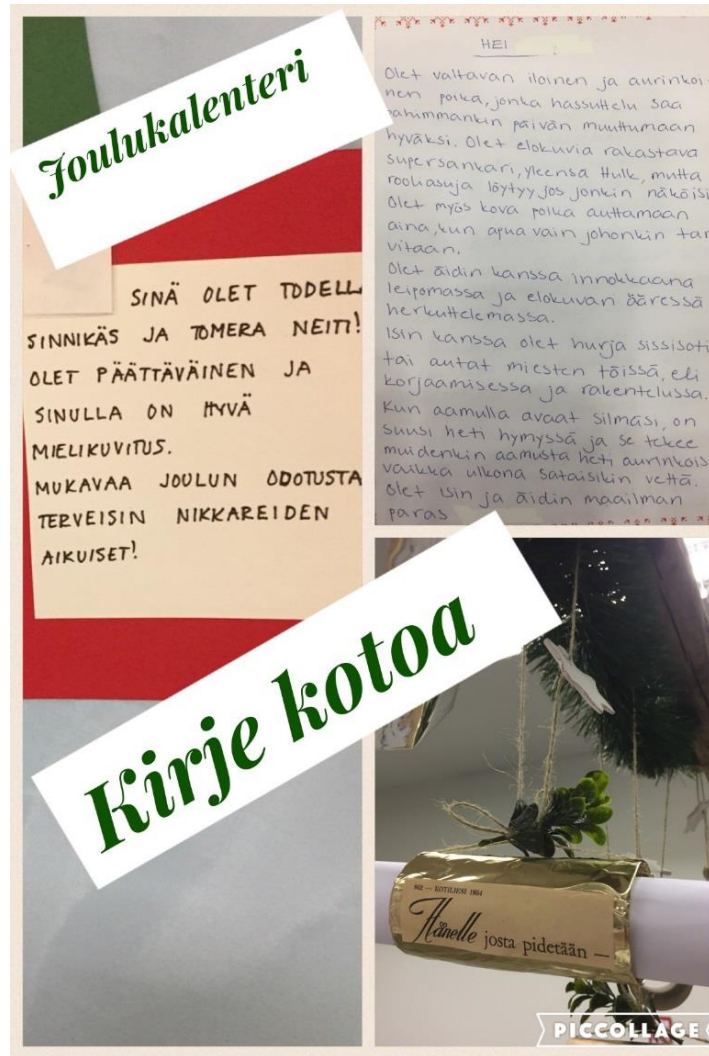
TOUKOKUU: HUOMAA HYVÄ!!! ...KAIKKI KÄYTÖSSÄ...

AIHEINA: Rakkaus Toiveikkuus Kiitollisuus
Joulukalenterina kirje vanhemmilta – positiivisia asioita lapsesta
Ryhmän lapsille todella merkityksellinen tilanne!
Luettiin vielä kotona monena iltana!

MITÄ POSITIIVINEN PEDAGOGIIKKA ON?

- Jokaisen lapsen tasa-arvoista arvostamista – keskittymistä siihen mikä on hyvää
- Vahvasti kasvun asenteeseen nojaavaa
- Vahvuuksien käyttämisen tukemista
- Tuen tarpeiden ja haasteiden tunnistamista ja ymmärtämistä
- Mikä onnistumisen hetkissä oli arvokasta, siihen johtaneiden tekijöiden tunnistamista sekä näkyväksi tekemistä

MITÄ POSITIIVINEN PEDAGOGIIKKA EI OLE!

- Vain myönteisten asioiden ja puolien korostamista ja alleviivaamista
- Totuuden ja tuen tarpeiden puheeksi ottamisen välttelyä
- Lasten puolesta tekemistä, curling-kasvatusta tai -opetusta
- Vaatimattomia tavoitteita ja helppoa, vain mukavaa tekemistä
- Huolien mitätöintiä
- Häiritsevään ja negatiiviseen käyttäytymiseen mukautumista
- Lasten leimaamista tietynlaisiksi eli vahvuuksien piirreajattelua: "Olet tällainen nyt ja aina."

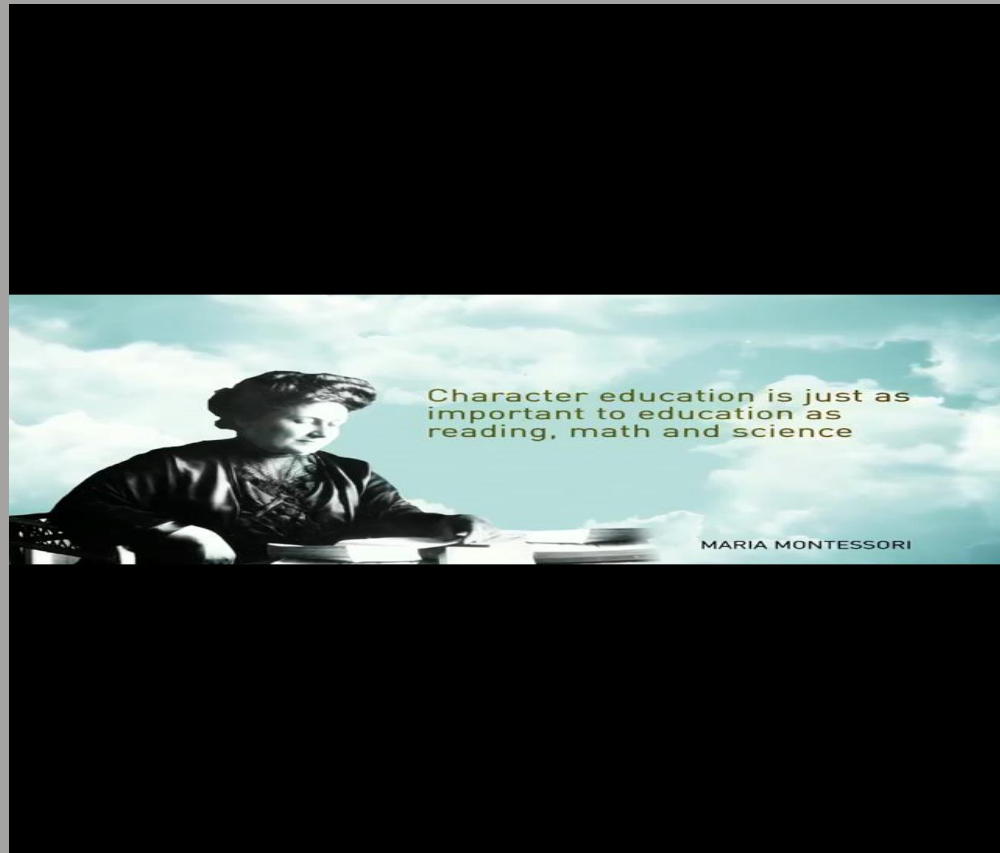

LUONTEENKASVATUS = TAITOJEN OPETTAMISTA . Luonnetta kuuluu kasvattaa. On varmasti moraalisesti hyväksyttävää opettaa itsehillintää, sinnikkyyttä ja myötätuntoa, keskeisiä elämässä tarvittavia taitoja.

Mutta miten - Kehutko paitaa, silmien väriä vai sinnikkyyttä?

Tuo tietoisesti vahvuussanoja osaksi puhettasi. Kun huomaat rohkeutta, sinnikkyyttä tai itsesäätelyä nappaa siitä kiinni! KIELI MUOKKAA JATKUVASTI AJATTELUAMME – JOKAINEN KOHTAAMINEN ON MAHDOLLISUUS OPETTAA LAPSELLE TAITOJA. VAHVISTAA SITÄ MIKÄ ON HYVÄÄ!

”Opettaja, joka jakaa tietoja, on käsityöläinen – opettaja, joka muodostaa luonnetta, on taiteilija” - vuonna 1907 teoksesta Koulu ja luonteenkasvatus.

Hyvinvointi

Sensitiivisyys

Tunnetaidot

Toiveet

Ihmisenä kasvaminen

Tunnevuorovaikutus

Turvataidot

Kunnioitus

Ilo

Love

Ilmapiiri

Sosiaalinen turvallisuus

Luottamus

Onnellisuus

Rakkauden mikrohetket

Työhyvinvointi

Terveys

Osallisuus

Tunneilmasto

Luonteenvahvuuksiin keskittyvä kasvattaja saa omaankin elämäänsä voimaa, kun uuvuttavan kielteisyyden sijasta voi keskittyä kannustavaan otteeseen !!

Positiivinen pedagogiikka pienryhmän arjessa

Oma perehtyminen asiaan,
työstäminen

Vahvuuskieli osaksi arkea,
sanoita lapsille

Onnistumiset näkyväksi

Turvallinen,
salliva ilmapiiri

Anna kannustava, rohkaiseva
myönteinen palaute

Opitaan ja erehdytään... sinnikkäästi

Riittävästi näitä...

... nämä mahdollistuu

Rakkauden mikrohetket

- Lämpö
- Läheisyys
- Kehu
- Kosketus
- Peukutus, tsemppaaminen
- Hymy
- Läpsy (yläfemmi)
- Suputus ("Arvaa kuka on ihana?")
- Sopimukset
- Päivän hali
- Silitys
- Kehuminen
- Kuunteleminen
- Huumori

MIKROHETKET SYNNYTTÄVÄT UUSIA MIKROHETKIÄ

Jokainen kokee itsensä
tärkeäksi juuri sellaisena
kun on

Huomataan hyvät
pienet teot arjessa

Hyväksytään jokainen
yksilönä

**Itsetunnon
vahvistaminen**

Koetaan haasteet opittavissa
olevina taitoina

Puhutaan onnistumiset
vanhemmille lapsen
kuullen

Yksikään kohtaaminen ei ole turha sillä juuri se voi jättää ratkaisevan myönteisen jäljen.

Taustalla itsellä ajatus → kuinka haluaisin, että omat lapset kohdataan (tai minut itse)

*Jos haluat pyytää käsiä,
on ensin kosketettava sydämiä*

- John C. Maxwell -

Positiivinen Pedagogiikka

Kasvattajan kokemuksia pienten, alle 3-vuotiaiden ryhmästä

Jaot +
lelu +
kaverin
kanssa.

KAVERIN
NIMEN

KAVERIN
NIMEN

KITIN
AVUSTA

"Me voimme
olla parhaita
ystäviä"

halasin
kaveretta

HALASIN
KAVERIA

Kiitin
oma

- Vuorovaikutussuhde rakentuu myönteisten asioiden perustaan
- Enemmän huomiota lapsen taitoihin ja vahvuuksiin, unohtamatta haasteita.
- Oma asenne ja työskentelyote lapsen haasteisiin tai pulmiin on muuttunut.

Aidosti
kaverille
leluja

Hain myös
kaverille
leivän

"minä
puhallaan
pipin
leluja kaverille"

Toin
kaverille
pallon

"Minä"

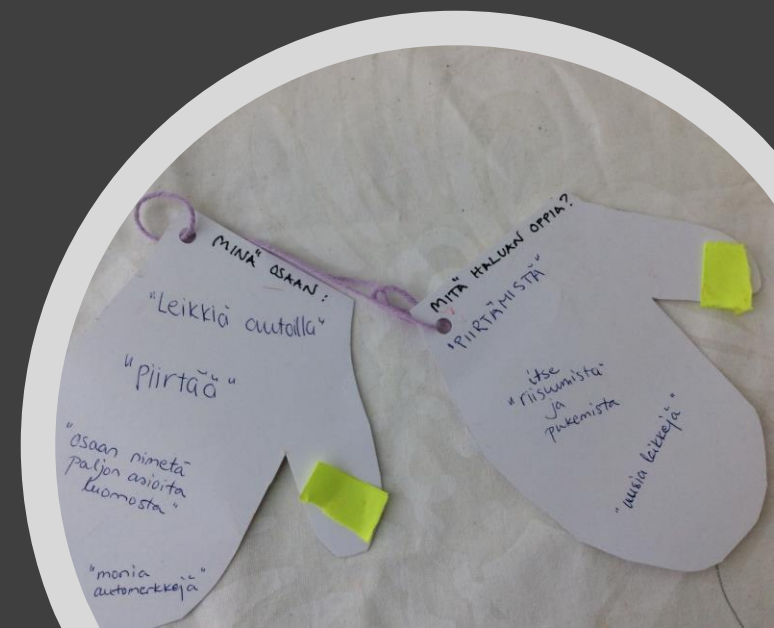
Vuorovaikutus vanhempien kanssa

- Positiivinen CV
- Vahvuudet, taidot ja voimavarat kantavat haasteellistenkin asioiden läpi.
- Yhteistyön aloitus usein pienten ryhmässä

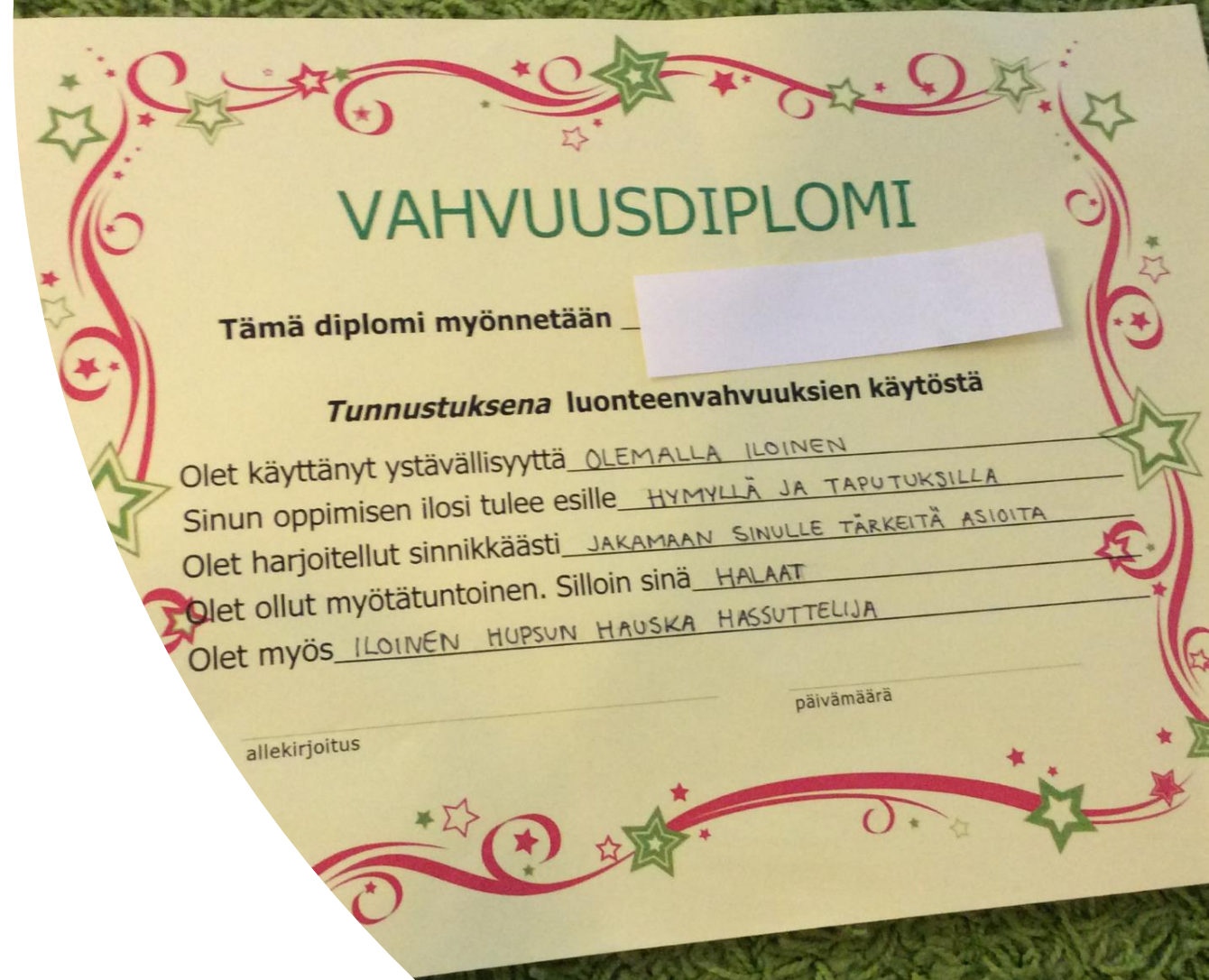
Sanallistaminen ja oma esimerkki

- Vahvuussanasto tarttuu ja muuttuu luonnollisemmaksi
- Oma esimerkki ja toimintatavat
- Lapset alkavat itse huomaamaan omia sekä toisten vahvuuksia.

Positiivisen pedagogiikan harjoitukset

- Pienten lasten kanssa harjoituksia soveltaen ja muokaten
- Kommunikoinnin tukena kuvia
- Lapsen havainnointi, pedagoginen dokumentointi
- Kuvia, tarinoita, satuja, draamaa, leikkejä, yhteisöllisyyttä ja yhdessä tekemistä

Ajattele positiivisesti siitä syystä, että
ajatuksesi ovat luovia voimia.

Kaikki mikä on ilmestynyt,
aineellistunut, tai toteutunut, on ensin
ollut ajatuksena mielessä.

Kaikki saa alkunsa ajatuksesta. Ajatus
on luova. Jos se on myönteinen, voit
saada ihmeitä aikaan.

- Axel Fredenholm-

ESIMIESNÄKÖKULMA

"VIIMEAIKAISET TUTKIMUKSET OSOITTAVAT, ETTÄ MENESTYVÄT ESIMIEHET OVAT HERKKIÄ IHMISSUHTEIDEN VAALITTOJA JA OSAAMISEN SEKÄ LUOVUUDEN KIRVOITTAJIA."

1. MITÄ AJATTELET, ETTÄ POSITIIVISEN PEDAGOGIIKAN KÄYTTÖÖNOTTAMINEN MUUTTAA TYÖYHTEISÖSSÄ?

- LISÄÄ LUOTTAMUSTA, YHTEISÖLLISYYTTÄ, AVOINTA KESKUSTELUA SEKÄ TURVALLISUUTTA
- LISÄÄ TYÖHYVINVOINTIA
- LUO POSITIIVISTA AJATTELUA
- LUO ROHKEUTIA MUUTOKSIIN
- LISÄÄ TYÖKAVEREISTA VÄLITTÄMISTÄ
- ILO, POSITIIVINEN VAIKUTUS LAPSIIN
- LISÄÄ JOUSTAVUUTTA
- LISÄÄ SITOUTUMISTA
- LUO POSIT. ITSE TUNTOA
- ASENNOITUMISTA JATKUVAAAN MUUTOKSEEN

- TYÖN ILOA
 - LISÄÄ HEITTÄYTYMISTÄ
 - LISÄÄ LUOVUUTTA
 - VÄHENTÄÄ MÄREHTIMISTÄ

2. POSITIIVISIA KOHTAAMISIA TYÖYHTEISÖSSÄ. KUINKA? MIKSI NIITÄ TARVITAAN?

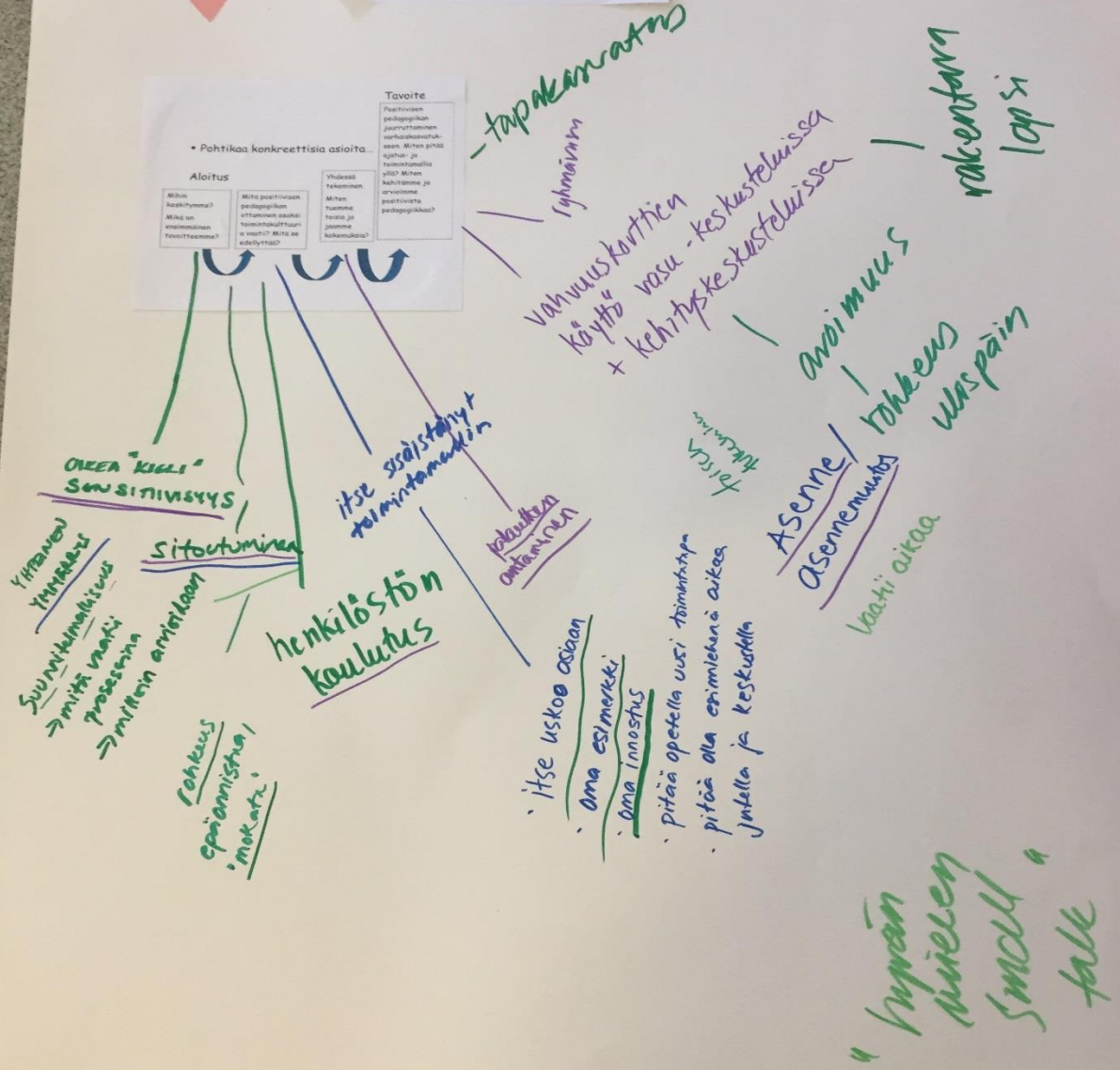
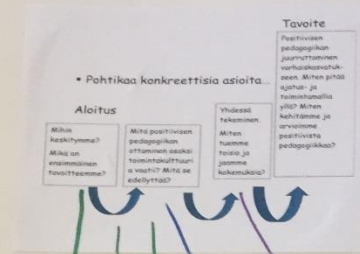
AIKUISET MALLINA LAPSIILLE

- JOS EI VIELÄ OLE, VOI RAKENTAA TIETOISESTI
- HENKILÖKUNNAN POSITIIVISUUS TOISIAAN JA LAPSIKOHTAAN VAHVIKSTAA MYÖS VANHEMPIEN POSITIIVISTA KÄSITYSTÄ OMASTA LAPSESTA.
- TYÖN ILOA
- HYVÄ ILMAPIIRI VAIKUTAA LAPSIIN
- HYVINVOIVA TYÖYHTEISÖ VOI HYVIN! => POISSA OLOT VÄHENEVÄT

"MENESTYVÄT ESIMIEHET KANTAVAT HUOLTA IHMISSISTÄ JA HEIDÄN PERHEIDENSÄ HYVINVOINNISTA. HE OVAT KIINNOSTUNEITA IHMISSISTÄ IHMISSINÄ, EIVÄT VAIN KONEISTON OSINA."

MATKA POSITIIVISEN PEDAGOGIIKAN POLULLE

POSITIIVINEN CV

1. MITÄ AJATUKSIA POSITIIVINEN CV HERÄTTÄÄ?
2. MIKSI POSITIIVINEN CV ON TÄRKEÄ? LAPSEN KANNALTA? VANHEMPIEN KANNALTA? TYÖNTEKIJÖIDEN KANNALTA?
3. POSITIIVISEN PEDAGOGIIKAN TOTEUTTAMINEN TYÖYHTEISÖSSÄ. ONKO KOKEMUKSIA? HALUATKO JAKAA IDEOITA JA KOKEMUKSIA?

Hienoa, että positiivisia asioita saadaan ääneen lapselle! sekä vanhemmille ja työkavereille

Tunnistetaan omia vahvuuksia. Olemme erilaisia. Ja onnakkaita kaikki! ✕

Positiivisuus kannattelee vanhemmuutta ✕

Positiivisuus tarttuu ja laajenee

- ITSETUNTO VAHVISTUVA KOVASTI ✕
- KIRJE ESIMIEHILTÄ TYÖNTEKIJÖILLE henkilökohtaista positiivista
- Vanhemmilla myövä palautetta & osallisuus
- Vasu keskustelu helpompi aloittaa ja myöväksi harjoiteltavat asiat SANOITTAMINEN
- KEHITYSKESKUSTELUUN POSITIIVINEN CV !!!
- ARVOSTAMINEN! AITOA!
- RYHMÄYTYMISTÄ, HUOLEHTIMISTA, KANNUSTAMISTA ✕

• Lapsen näkövinkeli tekemisen huoltajille!

MATKA POSITIIVISEN PEDAGOGIIKAN POLULLE

1. MILLOIN OLEN FLOWSSA? MITKÄ ASIAT INNOSTAVAT MINUA?
2. MITKÄ ASIAT OVAT MINUN JOHTAMISEN YTIMESSÄ?

Työrauha

1. KUN ON POSITIIVISEN
INNOSTUKSIA
+ se henkilökohtainen imatumaan

1. TOISEN ONNISTUMINEN
-ko siitä
HUUMORI, KEITÄTYMINEN

1. POSITIIVINEN PALAUTE
ONNISTUMINEN ASIAKAS

1. Tiedän mitä teen

1. TADESSÄ TEKEMINEN + ONNISTUMINEN JESS!

2. TYÖYHTEISÖN HYVINVOINTI

2. POSITIIVISUUS

2. KANNUSTUS

2. VUOKA KUN KUTUS ~ ILMAPIIRI
VÄLITÄMINEN
ONNISTUMINEN
KUUNTELU
OHJUS

2. TASAPUOLISUUS
REILUUS
OIKEUDEKURASUUS

2. KUUNTELU

HARJOTTELU

ei tasapuolisuus

2. KUUNTELEMISEN

2. LÄSNÄOLO

Lapsen etu

2. HYMY